

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לח.

עין משפט
נר מצוה

קנא א ב מ"י פ"ז מהל
מכלות אסורות
הלכה ז טו סגן לאון
קנא טו"ש ע"ד פי"י ק"ג
ספ"ד א:
קנא ג מ"י שם הלכה טו
טו"ש ע"ד שם ספ"ד
פי:
קנא ד טו"ש ע"ד שם ספ"ד
פי:
קנא ה ו מ"י שם הל' טו
טו"ש ע"ד שם ספ"ד ה:
קנא ז מ"י שם הלכה טו
טו"ש ע"ד שם ספ"ד ו:
קנא ח טו"ש ע"ד שם ספ"ד
ח:

רבינו חננאל (המשך)

באגם אסור. ומעשה
שהיה בעובד כוכבים אחד
היה. אבל משום בשולי
עובדי כוכבים בהאי גוונא
לא אסורי דהא א"ר יוחנן
עובד כוכבים (שהרד"ק)
[ההר"ק] רישא שרי למיכל
ישראל מינה אפילו מריש
אוינה. אלמא לכוורי שער
קא מיכוין ולא לבשולי.
הבא נמי לגלויי קאם
מיכוין. דייק רבינא מהא
דא"ר יוחנן עובד כוכבים
(שהרד"ק) [ההר"ק] רישא
פי' שהבהב ראש כבש
להעביר עורה שרי למיכל
מריש אוניה שמתבשל
לפי שעה עובד כוכבים
דשרא סיכתא לאתנא
וקבר בה ישראל קרא
ונתבשלה שרי. פי' מי
שנתן יתדות של עץ
לייבשם לנענץ בספינות
כמו מסמרים. ואמרין
פשיטא מהו דחימא
לבשולי אותן היתדות
קא מיכוין. וכיון שכוונתו
לשום בישול בעלמא האי
קרא שנתבשלה בכבשן
אסורה. קמ"ל לשרורי.
פי' לחוקק קא מיכוין ולא
לבישול. גונוין דשמעתא
עובד כוכבים שלקח
בשר מישאל ונתנו ע"ג
האור אם נתבשל כמאכל
דרוסאי מותר. ונתני מיני
ישראל בשר ע"ג גחלים
ובא עובד כוכבים ומהפך
בו עד שיבוא מביה"כ
או מביה"ד ואינו
חושש. והני מילי דליכא
חשש דלמא חליף ליה:

אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא. פרש"י דרבנן גזר משום
דחייש שמא יאכלנו דברים טמאים ויותר היה נראה לפרש
הטעם משום חתנות וכן פ"ה במתני' אומר הר"ר אברהם ז"ר דוד
דולאי שלקות אסרו חכמים כשהעובד כוכבים מנשלים צדימו אצל
כשהוא מנשל צדימו של ישראל אין

לחוש לא לחתנות ולא לשמא יאכלנו
דברים טמאים ולא הודה לו ר"ת
דולאי כיון שהעובד כוכבים מנשל לא
חלקו כלל חכמים צין רשות הישראל
לרשות העובד כוכבים כי לעולם יש
לחוש שמא לא יזהר גס צדימו של
ישראל כמו צדימו של עובד כוכבים:

איבא בנייהו דנים קטנים וארדי
ודייסא. פי' שאינם נאכלים חיים
ואין עולין על שולחן מלכים ואור"ת
דמדנקט הני ולא נקט דבש וגבינה
שעולין על שולחן מלכים ונאכלים
חיים ש"מ דעמי למונקט דברים
שנעשה זהם לשון אחרון מוסף על
הראשון ולהקל עליו לאפילו אינו
נאכל חי כיון שאינו עולה לית ציה

משום בישולי עובדי כוכבים ולכן פסק
ר"ת דהלכתא כהני תרי לישני ואי
איכא חד מינייהו או נאכל חי או אינו
עולה אין צו משום בישולי עובדי
כוכבים דבשל סופרים הלך אחר
המיקל וראה מדאמרין לקמן
בשמעין (ע"ג) גזי משחא שליחא וכן
גזי דבש צקתם התלמוד (לקמן לו): אי

משום בישולי עובדי כוכבים נאכל
כמות שהוא חי הוא פירוש ואם שייך
ציה בישולי עובדי כוכבים אע"ג
דעולה על שולחן מלכים הוא וגם ר'
יוחנן עזד לקמן (דף נט. ע"ג) עובדא
להיתר גזי מורמוסא דשלקי עובדי
כוכבים ואכלו ישראל דאסר רשב"ל

וא"ל רבי יוחנן דמדקטורוך עלך זיל
הדר דכל שאינו עולה על שולחן מלכים
אין צו משום בישולי עובדי כוכבים
ואע"ג דמורמוסא אינו נאכל כמו שהוא
חי: **דגים** קטנים מלוחים אין
בהם משום בישולי עובדי כוכבים. פי'
אם בישול עובד כוכבים אחרי שמלחן

ישראל שרו כיון שקודם בישולם היו
נאכלים סתמת מלחם אמר רב יוסף
ואם ללאן סומך עליהם משום עירובי
תבשילין ולא גרס עובד כוכבים עד
ואי עבדינהו עובד כוכבים כסא
דהרסנא כפר"ס והשתא ניחא דלא
תקשי לקמן דר' יוחנן דאסר דג מליח
וצי"ה לזויה דהתם מיירי במלחו עובד
כוכבים והכא מיירי במלחו ישראל

ודגים קטנים מלוחים נאכלין כמו שהם
חיים אומר רבי יהודה דמדקאמר מלוחים
דאי לא תימא הכי תקשי לן להא דאמר איכא
ולמ"ד אינו עולה דגים קטנים אין צו משום
קא משמע ע"ן קימחא עיקר. מכלל היה
לדמאי נוחש אי משום דס ביצים שלנו אין
עובדי כוכבים קימחא עיקר והוי כמו פת
מהור. משמע הא אי הוה ידעי הי טהור הוה
מפני שהוטלו צין בהמה לדגים והלכך לפטרן
חגבים שהזכרו אחר דגים בתוספתא וכל נפש
בתוספתא א' אוכל אדם חגבים צין חייין צין
רב חזייה לרב כהנא דקא מעבר שושיבא אפומיה
חייין היינו היכא שמתך ממנו אכר אחד ורחמו
קא משמע ע"ן לשרורי מנא קא מיכוין. ואע"ג
משום מנשל היינו לענין שבת דאע"ג דלשרורי
וגזי שבת החמירו להחשיבו אצל לענין בישולי
עובדי כוכבים לא חשיבו ואינו (חייב) עד שיתכוין
לבישול גמור:

ואתא

מדרבנן. שלח יהא ישראל רגיל אכלו
טמא: דגים קטנים וארדי ודייסא. אין נאכלין
שולחן מלכים ללישנא קמא יש צהן משום
ללישנא בתרא שרו: ארדי. דוליי"ן: מלוחין.
נאכלין כמות שהן

אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אמר
שמואל בר רב יצחק אמר רב כל הנאכל
כמות שהוא חי אין בו משום בישולי עובדי
כוכבים בסורא מתנו הכי בפומבדיתא מתנו
הכי אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב
יכל שאינו נאכל על שולחן מלכים ללפת בו
את הפת אין בו משום בישולי עובדי כוכבים
מאי בנייהו איבא בנייהו דגים קטנים וארדי
ודייסא אמר רב אסי אמר רב דגים
קטנים מלוחים אין בהן משום בישולי עובדי
כוכבים אמר רב יוסף אם צלאן עובד
כוכבים סומך ישראל עליהם משום עירובי
תבשילין ואי עבדינהו עובד כוכבים כסא
דהרסנא אסור פשיטא מהו דתימא הרסנא
עיקר קמ"ל דקימחא עיקר אמר רב ברונא
אמר רב עובד כוכבים שהצית את האור
באגם כל החגבים שבאגם אסורין ה"ד
אילימא דלא ידע הי טהור והי טמא מאי
איריא עובד כוכבים אפילו ישראל נמי אלא
משום בישולי עובדי כוכבים כי האי גוונא
מזי אסיר והאמר רב חנן בר אמי א"ר פדת
א"ר יוחנן דהאי עובד כוכבים דהריך רישא
שרי למיכל מיניה אפילו מריש אוניה אלמא
לעבורי שער קמיוכוין וה"ג לגלויי אגמא קא
מיכוין לעולם דלא ידע הי טהור והי טמא
ומעשה שהיה בעובד כוכבים היה גופא
אמר (רבה בר בר נה) א"ר יוחנן האי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מיניה
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי
לשרורי מנא קא מיכוין אמר רב יהודה אמר
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי
לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי

(א) שבת נא. מ"ק י: כימות
מו. לקמן נט. (ג) וצ"ה ח. (ד)
א (עירובין סה: ושי"ע). (ה)
ז [צ"ל דבמתן בר למה א"ר
פדת]. (ו) שבת פ"ז:
(ז) שבת כ. ה. (ח) וע"ע מוס'
לקמן נט. (ט) ד"ה ע"ג.
(י) בחולין סד. ד"ה סומנין
איכא להפך וצ"ל בזה
ר"ת]. (י) [בדלית' בחולין
מ: א]. (מ) [מ"מ פ"ט ה"ו].
(ס) [צ"ל אסור].

לענין רש"י

בוליי"ן. פטירות.
קבילי"א. קבילות. א.
יתד, וי, וי.

מוסף רש"י

אין בהן משום בישולי
עובדי כוכבים. שגור חכמים
בבשולי נכרים משום חתנות
ועל שאלת כמו שהיא חי
לא גזרו על בשולי, דכיון
שנאכל מנו שהוא חי אין
בשול, ללא אשה מרי, ולאו
נאכל על ידי מלחן חיים
(בבב"ט טו.). אפילו מריש
אוניה. ואע"פ שמתגר
לכשל (כתובות גה.).
כמאכל בן דרוסאי.
לסטים היה ומבשל בישול
שעל (שבת כ. ב.) כל שהא
מנושל ע"י ישראל מנאכל
צן דרוסאי שז' אין צנמו
משום בישולי נכרים. (שם).

רבינו חננאל

כי שמואל בר יצחק
דאמר משום רב כל
הנאכל כמות שהוא חי
אין בו משום בישולי
עובדי כוכבים. בסורא
מתנו הכי. בפומבדיתא
מתנו להא הא לא הוה
שאינו עולה על שולחן
מלכים לאכול בו את
הפת אין בו משום
בישולי עובדי כוכבים.
איכא בנייהו דגים קטנים
וארדי ודייסא דהני כגון
דגים קטנים. (וארדי ח)
אין נאכלין בני ונאכלין
בפת. ודייסא נאכלת בחי
ואינה נאכלת בפת כ".
וחתה של עובדי כוכבים
מותר ולא חיישין לפת
שיש בו. שאין פת עובדי
כוכבים אסורה באילה
אי לא משום חתנות.
אבל לכותה שרי דתני ר'
חייא לוחם האפוי לכותה
העשויה למורים פטורה
מן החילה. אמר רב אסי
אמר רב דגים קטנים
מלוחים אין בהם משום
בישולי עובדי כוכבים.
אמר רב יוסף אם צלאן
עובד כוכבים סומך עליהן
משום עירובי תבשילין.
ואי עבדינהו עובד כוכבים
כסא דהרסנא קמחא עיקר
ולא הרסנא ולפיכך אסורי.
אמר רב ברונא אמר
רב עובד כוכבים שחזת
אור באגם כל חגבים
שצילו מחמת האור ורי
ידעי אי טמא ואי טהור
כולן אסורין ולא מיבעיא
עובד כוכבים אלא אפילו
ישראל שהצית האור

(א) אולי דל"ל נאכלין בני
[ונפטר דמיירי במלוחים]
הנאכלין כפת ודייסא אינה
נאכלת מנו וכו' וע"ע בזה.